

Hlavní město Praha
Mariánské náměstí 2
110 01 Praha 1

Váš dopis zn.

Ze dne

Čj.

ČŠIA-11/24-A

Sp. zn.

ČŠIA-S-539/23-A

Vyřizuje

Mgr. Hana Šinská

Telefón

235 091 032

E-mail

hana.sinska@csicr.cz

Datum

23. 1. 2024

Výsledek šetření stížnosti

Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) prošetřila část anonymní stížnosti na právnickou osobu **Smíchovská střední průmyslová škola a gymnázium** (dále „škola“) postoupenou ČŠI zřizovatelem školy dne 8. 12. 2023.

Stížnost se týkala nesprávného postupu ředitele školy při personálním zajištění výuky anglického jazyka a odborných předmětů ve školním roce 2023/2024, nesprávného postupu ředitele školy při personálním obsazování pozice třídního učitele, nesprávné organizace vzdělávání v době pořádání rozšiřujících vzdělávacích akcí ve školním roce 2023/2024, nesprávného postupu ředitele školy při vytváření příležitostí pro rozvoj studijního potenciálu nadaných žáků a žáků se zájmem o obor.

Šetření stížnosti vycházelo zejména ze skutečností uvedených ve stížnosti a opíralo se o zjištění v průběhu šetření ve škole ve dnech 4. 1., 5. 1., 8. 1., 14. 1. a 18. 1. 2024, o vyjádření ředitele školy, zástupce ředitele školy a o analýzu příslušné dokumentace.

ČŠI prošetřila stížnost v těchto bodech:

1. nesprávný postup ředitele školy při personálním zajištění výuky anglického jazyka a odborných předmětů ve školním roce 2023/2024

2. nesprávný postup ředitele školy při personálním obsazování pozice třídního učitele

3. nesprávná organizace vzdělávání v době pořádání rozšiřujících vzdělávacích akcí ve školním roce 2023/2024

4. nesprávný postup ředitele školy při vytváření příležitostí pro rozvoj studijního potenciálu nadaných žáků a žáků se zájmem o obor

Při prošetření stížnosti ČŠI zjistila:

Ad 1) *Ve stížnosti se uvádí, že ve škole vyučují odborné předměty a angličtinu bývalí žáci školy bez dostatečného vzdělání. Do vyučovacích hodin často nedocházejí, případně chodí pozdě a jejich výuka nemá odpovídající úroveň.*

Z analýzy předložené dokumentace a z vyjádření ředitele školy (dále „ředitel“) bylo zjištěno, že k termínu šetření stížnosti výuku anglického jazyka a odborných předmětů zajišťovalo ve škole celkem 50 pedagogických pracovníků, z nichž podmínky odborné kvalifikace nesplňovalo 23 pedagogů. Z analýzy předložené dokumentace bylo zjištěno, že 16 pedagogickým pracovníkům ředitel písemně uznal předpoklad odborné kvalifikace učitele

předmětu střední školy odpovídajícího odbornému zaměření za splněný, protože týdenní pracovní doba těchto zaměstnanců školy nepřesahuje polovinu stanovené týdenní pracovní doby a tito zaměstnanci mimo pracovněprávní vztah k právnické osobě vykonávající činnost školy vykonávají činnost v oboru, v němž jsou uznávanými odborníky. Z předložené dokumentace a z vyjádření vedení školy bylo dále zjištěno, že část vyučujících (celkem 16 pedagogů) bez kvalifikačních předpokladů včetně některých pedagogů, jimž ředitel uznal předpoklad odborné kvalifikace učitele předmětu střední školy odpovídajícího odbornému zaměření za splněný, si doplňuje požadované vzdělání odpovídajícím studiem. Ředitel doložil ČŠI, že za zbývající pedagogy, kteří nesplňují předpoklad odborné kvalifikace a zajišťují výchovu a vzdělávání po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu, hledá vedení školy kvalifikovanou náhradu.

Ředitel do zápisu z jednání s ČŠI potvrdil, že výchovu a vzdělávání ve škole zajišťují také pedagogové, z nichž někteří jsou absolventi školy (*pozn. absolventem se v tomto konkrétním případě rozumí zaměstnanec, jehož odborná praxe nedosáhla po úspěšném ukončení středoškolského studia 2 let*). Ředitel do zápisu z jednání s ČŠI uvedl, že v termínu šetření stížnosti výuku výše uvedených předmětů zajišťovalo celkem 5 absolventů školy. Ředitel dále doplnil, že většina absolventů, kteří zastávají ve škole pozici učitele střední školy, vyučují předměty v oblasti informačních technologií. Jedná se např. o výuku kybernetické bezpečnosti, internetu věcí, virtuální a rozšířenou realitu. Z analýzy dokumentace bylo také zjištěno, že k termínu šetření stížnosti výuku předmětu seminář z Kybernetické bezpečnosti ve třídě 2. A a 2. K zajišťovali dva pedagogové (evidovaní pod osobním číslem 809 a 976), kteří jsou současně žáky školy (třídy 3. K). K tomuto zjištění ředitel sdělil ČŠI, že žáci třídy 2. A a 2. K ho požádali o otevření semináře z Kybernetické bezpečnosti. Vedení školy se však podle slov ředitele nepodařilo zajistit pro výuku tohoto semináře kvalifikované učitele, a proto na návrh žáků druhých ročníků ředitel obsadil pozice vyučujících tohoto semináře dvěma žáky třetího ročníku. Ředitel sdělil ČŠI, že si uvědomuje, že se jedná o velmi netradiční řešení. Ředitel také sdělil ČŠI, že má velmi dobré zkušenosti s vrstevnickým učením a jeho cílem je vždy poskytovat žákům co nejlepší možnosti jejich růstu. Ředitel dále doplnil, že při jeho rozhodování, a to nejenom v tomto specifickém případě, je hlavním kritériem zájem žáků a realizace jejich vzdělávacích potřeb.

Komparací učebního plánu, rozvrhu hodin jednotlivých tříd a přehledu ne/odučených hodin bylo dále ověřeno, že konkrétní učitelé uvedení ve stížnosti (evidovaní pod osobním číslem 627 a 434) od začátku školního roku k termínu šetření stížnosti odučili v jednotlivých ročnících a třídách zpravidla 70 % - 90 % plánované výuky, vyjma jednoho případu (třída 2. B, předmět Programování a vývoj aplikací) kde byla zjištěna disproporce odučených hodin mezi dvěma skupinami (v jedné skupině bylo odučeno 100 % plánované výuky, v druhé skupině 65 % plánované výuky). Zástupce ředitele doložil ČŠI, že jen menší část vyučovacích hodin se neuskutečnila v důsledku absence učitele, ve větší části hodin probíhaly plánované rozšiřující vzdělávací aktivity či vyučovací hodiny odpadly z jiných organizačních důvodů. ČŠI ověřila, že od zahájení tohoto školního roku do termínu šetření stížnosti vedení školy organizačně zajistilo v předmětech vyučovaných výše uvedenými konkrétními učiteli výuku s ohledem na plánované vzdělávací aktivity a v rozsahu umožňujícím naplnění učebních osnov stanovených ve školním vzdělávacím programu pro daný školní rok.

Ředitel dále sdělil a doložil ČŠI, že všichni nově přijatí pedagogové (absolventi) a nekvalifikovaní pedagogové zajišťující výuku anglického jazyka a odborných předmětů úzce spolupracují s vedením školy i dalšími zkušenými učiteli, zejména pak s předsedy předmětových komisí a uvádějícím učitelem. Ředitel doložil ČŠI, že vedení školy průběžně sleduje a vyhodnocuje kvalitu průběhu vzdělávání a práci jednotlivých vyučujících. Z předložené dokumentace ČŠI ověřila, že závěry z hospitační činnosti vedení školy a předsedů předmětových komisí zpravidla vyúsťují v konkrétní doporučení směřující ke zvýšení kvality pedagogické práce jednotlivých učitelů i průběhu vzdělávání. Při hospitační činnosti ČŠI nezaznamenala závažné organizační, odborné či pedagogické nedostatky. V hospitované výuce (celkem 8 vyučovacích hodin) převládaly dovednostně-praktické metody učení s důrazem na reálné využití získaných znalostí a dovedností. Ve většině hospitovaných vyučovacích hodin byl také kladen důraz na rozvoj prezentačních dovedností žáků. V průběhu sledovaného vzdělávání panovala příznivá pracovní atmosféra, vyučující udržovali s žáky stálý kontakt, vstřícně reagovali na jejich dotazy a průběžně jim poskytovali zpětnou vazbu využitelnou v dalším procesu učení.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že ředitel zajistil ve školním roce 2023/2024 výuku anglického jazyka a odborných předmětů jak učiteli, kteří získali odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykovávají, tak i učiteli, kteří nesplňují předpoklad odborné kvalifikace. Ředitel doložil ČŠI, že pedagogičtí pracovníci bez odborné kvalifikace zajišťují výchovu a vzdělávání po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu a že tyto činnosti nemohl zajistit pedagogy s odbornou kvalifikací.

Z výše uvedených zjištění však také vyplývá, že postup ředitele při personálním zajištění výuky některých odborných předmětů ve školním roce 2023/2024 nebyl zcela správný, neboť se dvěma nekvalifikovanými učiteli (evidovanými pod osobním číslem 809 a 976) uzavřel pracovní smlouvu od 1. 9. 2023, ačkoli nemohli podle § 3 odst. 1 písm. e) zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů prokázat znalost českého jazyka. ČŠI konstatuje, že vrstevnické učení založené na tom, že žák dočasně přijímá v kolektivu vrstevníků pedagogickou roli a provádí své spolužáky procesem osvojování učiva a klíčových kompetencí, je prospěšný jak pro toho, který vyučuje, tak pro ty, kteří jsou učeni. Za určitých podmínek může být i příkladnou ukázkou práce s nadanými žáky. ČŠI však dále konstatuje, že způsob realizace vrstevnického učení musí vždy probíhat v souladu s platnými právními předpisy, v tomto konkrétním případě např. ve spolupráci s odborně kvalifikovaným učitelem.

ČŠI hodnotí stížnost na nesprávný postup ředitele školy při personálním zajištění výuky anglického jazyka a odborných předmětů ve školním roce 2023/2024 u dvou pedagogických pracovníků jako důvodnou.

Ad 2) Ve stížnosti se dále uvádí, že třídními učiteli se přednostně stávají nedostudovaní učitelé.

Ředitel do zápisu z jednání s ČŠI potvrdil, že při výběru třídních učitelů upřednostňuje mladší učitele. Při výběru vychází ze svých dlouhodobých zkušeností s vykonáváním funkce třídních učitelů ve škole. Ředitel sdělil, že mladí učitelé vyvažují menší množství svých pedagogických zkušeností svým nasazením a zájmem o žáky. Práci podle vyjádření ředitele nevykonávají rutinním způsobem jako někteří jejich starší kolegové. Ředitel sdělil, že mladší učitelé v rámci plnění funkce třídního učitele upřednostňují aktivní komunikaci se žáky a jejich rodiči nad administrativní činností. Ředitel dále doplnil, že mladší učitelé sice většinou nemají zcela

kladný vztah k administrativě, ale nakonec se vždy potřebné administrativní úkoly třídního učitele naučí plnit.

Ředitel dále sdělil, že každá třída má rovněž přiděleného svého zastupujícího třídního učitele. Výběr zastupujícího třídního učitele je ponechán na třídním učiteli dané třídy. Zástupce ředitele doplnil, že v případě nepřítomnosti třídního či zastupujícího učitele se žáci rovněž běžně obrací přímo na oba zástupce ředitele školy. Ředitel také sdělil a doložil ČŠI, že oba jeho zástupci průběžně sledují kvalitu práce třídních učitelů a v případě potřeby přijímají opatření směřující ke zvyšování úrovně poskytovaného vzdělávání i pedagogické práce. Ředitel podle svých slov dostává zpětnou vazbu od žáků prostřednictvím každoroční anonymní ředitelské ankety a v rámci svých besed se žáky (na začátku školního roku s každou třídou, na začátku druhého pololetí s třídami 1. až 3. ročníků). Na základě získané zpětné vazby podle svých slov ředitel komunikuje s třídními učiteli. Zpětnou vazbou je pro ředitele i postoj zákonných zástupců žáků. Ředitel do zápisu z jednání s ČŠI uvedl, že se zatím nesešel s tím, že by si někteří rodiče stěžovali na nízký věk třídních učitelů. Ředitel sdělil, že pokud by se některý z třídních učitelů neosvědčil, je připravený ho vyměnit, k čemuž však doposud neměl důvod.

ČŠI konstatuje, že personální obsazení pozice třídního učitele spadá do kompetence ředitele školy, který odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb. ČŠI ověřila, že vedení školy systematicky vyhodnocuje kvalitu práce třídních učitelů a v případě zjištěných dílčích nedostatků přijímá opatření pro zvyšování kvality jejich pedagogické práce.

ČŠI hodnotí stížnost na nesprávný postup ředitele školy při personálním obsazování pozice třídního učitele jako nedůvodnou.

Ad 3) Ve stížnosti se rovněž mj. uvádí, že bez náhrady se ruší výuka z důvodu konání nejrůznějších akcí, které nebývají připraveny.

Z předložené dokumentace a z vyjádření ředitele bylo zjištěno, že v průběhu školního roku škola organizuje řadu rozmanitých aktivit, např. přednášky, projekty, odborné stáže, exkurze, diskuse s odborníky, jichž se mohou účastnit zájemci z řad žáků. Ředitel do zápisu z jednání s ČŠI uvedl, že k účasti žáků na těchto aktivitách se mohou vyjadřovat třídní učitelé i další vyučující. Ředitel dále uvedl, že cílem povolení účasti žáků na těchto aktivitách je posílit jejich zájem a motivaci ke studiu a současně propojit formální, neformální a informální vzdělávání vedoucí ke zkvalitnění vědomostí, odborných znalostí a dovedností žáků i nad rámec školního vzdělávacího programu. Ředitel dále doplnil, že jedním z koncepčních záměrů školy je cíleně a systémově podporovat organizování vzdělávacích aktivit typu odborných projektů, konferencí apod., které umožňují realizovat i nové netradiční metody a formy vzdělávání nadaných žáků.

Ředitel při jednání s ČŠI uznal, že organizace některých rozšiřujících vzdělávacích aktivit může v některých případech narušit klasickou výuku, odvést některé žáky z konkrétních hodin, anebo zapříčinit odpadnutí dané výuky některého předmětu. Při plánování akcí se však vždy vedení školy snaží, aby tyto vzdělávací aktivity byly rovnoměrně rozloženy po dobu celého týdne, aby neodpadávala výuka opakovaně ve stejný den v týdnu apod.

Ředitel doložil, že realizovanou vzdělávací akci její organizátoři hodnotí a tato zpráva se pak stává součástí zápisu z porad vedení, který každé pondělí prostřednictvím e-mailu obdrží všichni učitelé, správní zaměstnanci i žáci. Analýzou předložené dokumentace bylo ověřeno, že tyto zápisy z porad vedení obsahují i informace o připravovaných akcích včetně jejich termínu, obsahu, příp. i seznamu účastníků. ČŠI ověřila, že naprostá většina školou organizovaných akcí v průběhu letošního školního roku byla pozitivně hodnocena nejenom

samotnými organizátory jednotlivých akcí, ale také jejich účastníky z řad žáků, učitelů či sociálních partnerů.

Ředitel sdělil ČŠI, že při realizaci tak velkého množství akcí, z nichž mnoho vymýšlejí a organizují sami žáci, je jasné, že ne vždy se vše povede na sto procent, že se něco zcela nevydaří a dokonce, že se něco ukáže i jako méně efektivní a pro další využití nevhodné. Ředitel sdělil, že on sám ve své pozici ředitele přijal mnohá rozhodnutí, která musel podle zpětné vazby upravovat, některá rozhodnutí se dokonce ukázala i jako chybná. Tato rozhodnutí však zároveň ukázala, kde je prostor pro zlepšení.

Ředitel ale také potvrdil ČŠI, že dne 21. 11. 2023 škola pořádala od 9: 00 do 12: 30 hodin v Next Zone Event Space Konferenci pod záštitou vicepremiéra vlády ČR Ivana Bartoše na ústřední téma „Studenti, senioři a digitalizace“. Ředitel dále uvedl, že tento den byla zrušena běžná výuka a nahrazena samostatnou prací žáků.

ČŠI konstatuje, že z vyjádření ředitele a z předložené dokumentace vyplývá, že někteří žáci se spolupodíleli na organizaci konference, někteří žáci se účastnili celé akce, někteří žáci z konference brzy odešli nebo se jí dokonce ani nezúčastnili.

Ředitel na základě výše uvedených zjištění ČŠI sdělil, že si z této skutečnosti vzal ponaučení, a že příště bude podobné akce organizovat jiným způsobem.

ČŠI hodnotí stížnost na nesprávnou organizaci vzdělávání v době pořádání rozšiřujících vzdělávacích akcí v případě pořádané aktivity dne 21. 11. 2023 jako důvodnou.

Ad 4) Ve stížnosti se mj. uvádí, že během výuky se často konají různé přednášky a akce, kam žáci, když mají zájem, mohou jít místo řádné účasti na hodinách. Ve stížnosti se dále uvádí, že „VIP studenti nemusí docházet do školy, místo toho se věnují realizaci nápadů pana ředitele“.

Ředitel do zápisu z jednání s ČŠI sdělil, že škola zajišťuje vzdělávání podle školních vzdělávacích programů i prostřednictvím odborné práce, účasti v projektech apod. K individualizaci vzdělávání přispívá také umožnění žákům navštěvovat výběrové semináře, konference, přednášky v rámci povinné, nepovinné či distanční výuky. Zájem a nadání žáků škola dále cíleně rozvíjí např. spoluprací se sociálními partnery, rozmanitými vzdělávacími aktivitami (projekty, seminární práce, soutěže) či realizací ředitelského „Programu na podporu talentovaných a aktivních studentů“ (dále „ředitelský program“).

Ředitel doložil ČŠI, že do ředitelského programu ve školním roce 2023/2024 je zapojeno celkem 134 žáků (ve školním roce 2022/2023 114 žáků), kteří pracují či podnikají v oboru, aktivně a na vyšší úrovni se věnují sportu, kultuře či dobrovolnické činnosti, aktivně pracují na velkých projektech školy či vlastních. Dále doložil, že žáci zařazení do ředitelského programu musí dodržovat nastavená pravidla tohoto programu, tj. průběžně a aktivně komunikovat s učiteli a v případě své absence si s nimi domlouvat doplnění probírané látky, přezkoušení, dopsání testů. Povinností jednotlivých vyučujících je průběžně sledovat úspěšnost všech žáků v průběhu vzdělávání, v případě potřeby jim nabídnout podporu a pomoc. Ředitel do zápisu z jednání s ČŠI uvedl, že se žáky zařazenými do ředitelského programu, kteří průběžně či aktivně nekomunikují s jednotlivými učiteli, vždy osobně jedná. Z vyjádření ředitele a z doložené dokumentace školy vyplývá, že se následně ve většině případů přístup žáků k plnění studijních povinností zlepšil a že pouze v ojedinělých případech došlo k vyřazení žáka z tohoto programu.

Ředitel dále sdělil ČŠI, že absence žáků ve škole způsobená jejich účastí v mimoškolních vzdělávacích aktivitách se výrazně negativně nepromítá do jejich výsledků vzdělávání.

Analýzou předložené dokumentace bylo ověřeno, že všichni žáci čtvrtého ročníku zařazení v loňském školním roce do ředitelského programu úspěšně složili maturitní zkoušku. Analýzou

dokumentace bylo také ověřeno, že žáci 1. – 3. ročníku (vybraný vzorek-celkem 68 žáků-třídy 1. A; 1. B; 1. K; 2. A; 2. C; 2. G, 3. A; 3. B; 3. K; 3. L) zařazení ve školním roce 2022/2023 do ředitelského programu na konci 2. pololetí školního roku 2022/2023 byli ve svém vzdělávání úspěšní. ČŠI rovněž ověřila, že pravidla ředitelského programu jsou pevně stanovena a jsou součástí i platného školního řádu školy.

ČŠI konstatuje, že v postupu ředitele školy při vytváření příležitostí pro rozvoj studijního potenciálu nadaných žáků nezjistila pochybení.

ČŠI hodnotí stížnost na nesprávný postup ředitele školy při vytváření příležitostí pro rozvoj studijního potenciálu nadaných žáků a žáků se zájmem o obor jako nedůvodnou.

S odkazem na ustanovení § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, Vám předáváme výsledek šetření ČŠI k dalšímu řízení a zároveň Vás žádáme o zaslání informace o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

S pozdravem

Mgr. Hana Šinská
vedoucí inspekčního týmu

Přílohy
Kopie stížnosti

Na vědomí (bez příloh)
Smíchovská střední průmyslová škola a gymnázium, Preslova 25, 150 00 Praha 5